

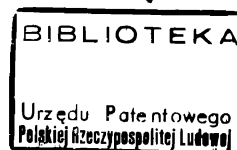
Warszawa, 14 lutego 1933 r.

2

URZĄD PATENTOWY

G04p 3/10

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 17477.

Kl. 42 o 4.

Ludwig Szalkay
(Budapeszt, Węgry).

Przyrząd do nastawiania wskazówek.

Zgłoszono 27 października 1930 r.

Udzielono 17 listopada 1932 r.

Wynalazek dotyczy przyrządu do nastawienia wskazówki przy licznikach obrotów (tachometrach) współpracujących z miernikiem. Przy takich licznikach miernik podczas ruchu do góry to znaczy w czasie trwania mierzenia zabiera wskazówkę i wraca potem do położenia początkowego. Ażeby wskazówkę przytrzymać w położeniu podniesionem między dwoma okresami mierzenia, proponowano stosować zębnicę, które mają jednak tę wadę, że przeszkadzają w dokładnem odczytaniu, a jej zęby zużywają się prędko.

Wady te usuwa niniejszy wynalazek. Ruch miernika zostaje przenoszony na wskazówkę zapomocą zabieraka, który

między dwoma okresami mierzenia, t. j. w tym czasie, kiedy miernik wraca w dolne położenie lub stoi, zostaje przytrzymywany przez tarcie.

Zabierak jest niezależny tak od miernika, jak i od wskazówki, i nie jest z niemi połączony. Tarcie, potrzebne do przytrzymywania zabieraka, wytwarza się zapomocą ruchomych części, obciążonych siłą zewnętrzną, które to części działają na zabierak między dwoma okresami mierzenia. Część ta może być częścią prowadnicy zabieraka, lub też cała prowadnica zabieraka może się składać z ruchomych części, przytrzymujących chwilowo zabierak. Wahliwie osadzone części prowadnicy o-

raz zabierak mogą być tak ukształtowane, że tarcie, powstające w częściach ruchomych prowadnicy, podczas ruchu zabieraka, spowodowane zapomocą miernika, działa na te części w przeciwnym kierunku, a niżeli obciążenie części prowadnicy. Jako obciążenie części, przytrzymującej zabierak, służy sprężyna lub siła ciężenia.

Przez takie urządzenie osiąga się to, że zabierak zatrzymuje się na tem miejscu prowadnicy, na którym go miernik opuszcza. Prócz tego zabierak jest łatwo poruszany w kierunku ruchu mierzenia względnie wychylenia wskazówki, przy czem przyrząd działa hamująco w kierunku odwrotnym. I tak można osiągnąć obciążenie, potrzebne do przytrzymywania zabieraka podczas jego przesuwu do góry, bez przeszkadzania zabierakowi w tym ruchu, przyczem zostaje on natychmiast przytrzymany, gdy miernik przestanie działać.

Na rysunku uwidocznił przykład wykonania takiego przyrządu według wynalazku. Fig. 1 przedstawia przyrząd w widoku z góry, fig. 2 — schematyczny przekrój tego przyrządu, gdzie przedstawiono tylko te części licznika, które dotyczą bezpośrednio wynalazku. Fig. 3 przedstawia schematycznie odmianę przyrządu.

Zabierak 13 przesuwa się w szczelinie 12 płyty 11, przyczem ta szczelina jest jego prowadnicą. Zabierak ma kształt pryzmy i zostaje zabierany w kierunku strzałki 23 zapomocą miernika 22 podczas jego ruchu do góry. Zabierak 13 oddziaływa na wskazówkę 24 i nastawia ją zależnie od jego położenia. Zabierak 13 przylega do szczeliny 12 z lewego brzegu 14, która stanowi jego stałą prowadnicę. W szczelinie 12 obok brzegu 14 jest umieszczony drążek 15 do niego równoległy, stanowiący również prowadnicę zabieraka. Drążek 15 połączony jest na górnym końcu z ramieniem 17, wahliwym na czopie 16, a na dolnym

końcu — z dźwignią kątową 19, wahliwą na czopie 18. Ramie 25 dźwigni kątowej obciążone jest zapomocą sprężyny 20, przyciskającej drążek 15 do zabieraka 13, który przez tarcie między drążkiem 15 a brzegiem 14 zostaje przytrzymywany.

Wskutek układu ramion 17 i 19, miernik 22 może podnosić zabierak zapomocą niewielkiej siły, ponieważ podczas tego ruchu przeciwdziała tarcie pomiędzy zabierakiem 13 a sprężyną 20 i dąży do zwalniania drążka 15. Gdy podnoszenie zabieraka ustaje, wtenczas sprężyna 20 pociąga ramie 19 oraz drążek 15 i przytrzymuje zabierak. Górne ramie 25 dźwigni kątowej jest pod wpływem napędzanej zapomocą zegara tarczy 26, zabieranej podczas obrotów wału 36, której kciuki 26a, działając na ramie 25 dźwigni kątowej, przestawiają to ramie okresowo w kierunku strzałki 27, przez co drążek 15 zwalnia zabierak 13.

Fig. 3 przedstawia odmianę wykonania z dwoma zabierakami 28 i 29. Zabierak 29 jest poruszany bezpośrednio miernikiem 22 i podczas podnoszenia zapomocą przylgi 35 zabiera drugi zabierak 28, który zapomocą nasadki 30 nastawia wskazówkę 31 i zostaje zapomocą drążka 34 tak długo przytrzymany w położeniu podniesionem, aż pierwszy zabierak 29, zwolniony okresowo zapomocą prowadnicy 36, podnosi się nadal w górę. Zastosowanie w ten sposób współdziałających zabieraków jest znane. Odmianą zaś jest okresowe przytrzymywanie zabieraków 28 i 29 zapomocą prowadników, przez które zabieraki 28 i 29 zostają okresowo przyciśnięte do stałej listwy 33 i zostają w ten sposób przytrzymywane. Przesuwanie drążków 32 i 34 następuje w podobny sposób, jak w wykonaniu na fig. 1 i 2, zapomocą tarczy kciukowej 26.

Układ ten może być zaopatrzony w dwie ruchome prowadnice, stykające się z zabierakiem na dwóch przeciwnych stronach, przyczem druga prowadnica zastępuje stały brzeg 14.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Przyrząd do nastawienia wskazówek przy licznikach obrotów, w których wskazówka zostaje sterowana zabierakiem zapomocą naprzemian przesuwanego miernika, znamienny tem, że zabierak (13) zostaje przytrzymywany w szczelinie (12) zapomocą tarcia.

2. Przyrząd według zastrz. 1, znamienny tem, że zabierak (13) jest pod wpływem drążka (15), przytrzymującego ten zabierak okresowo przez tarcie.

3. Przyrząd według zastrz. 1 i 2, znamienny tem, że zabierak (13) jest przesuwany w szczelinie (12), której szerokość a zarazem tarcie zabieraka jest zmienne.

4. Przyrząd według zastrz. 1 — 3, znamienny tem, że posiada drążki (32, 34).

z których jeden lub oba są ruchome w kierunku poprzecznym do ruchu zabieraka, będąc pod wpływem siły, która przyciska drążki do zabieraka.

5. Przyrząd według zastrz. 1 — 4, znamienny tem, że jeden lub oba drążki (32, 34) zabieraka są osadzone na wahliwych ramionach (17, 19) oraz są obciążone siłą, podwyższającą tarcie zabieraka (13) w prowadnicy, przyczem tarcie, powstałe podczas jego ruchu, przeciwdziała zewnętrznemu obciążeniu listwy, a tarcie, powstałe podczas przeciwnego ruchu zabieraka, wzmacnia zewnętrzne obciążenie listwy.

L u d w i g S z a l k a y.
Zastępca: Dr. techn. A. Bolland,
rzecznik patentowy.

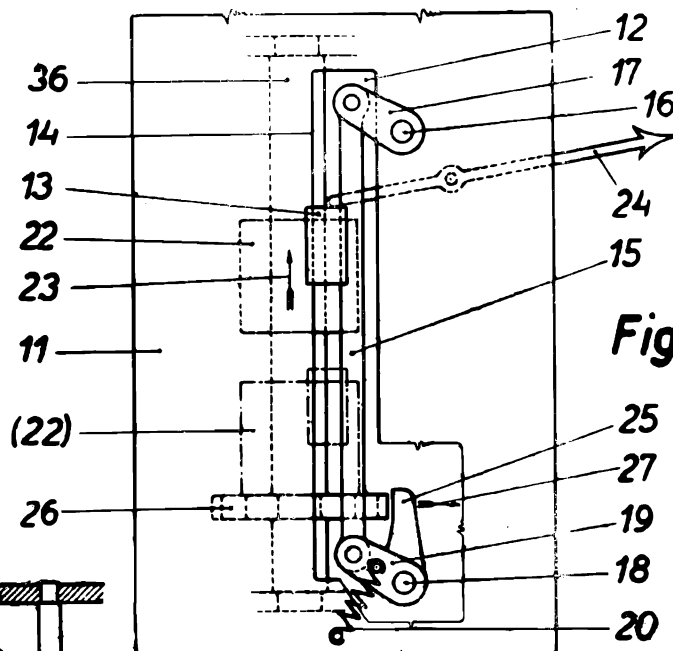

Fig. 1.

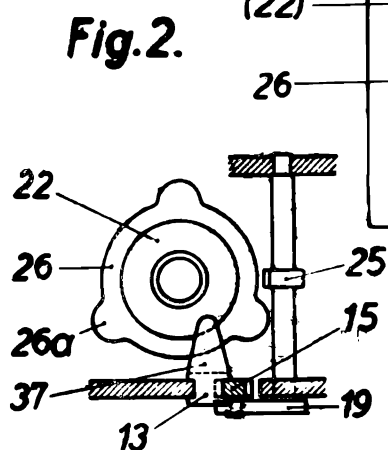

Fig. 2.

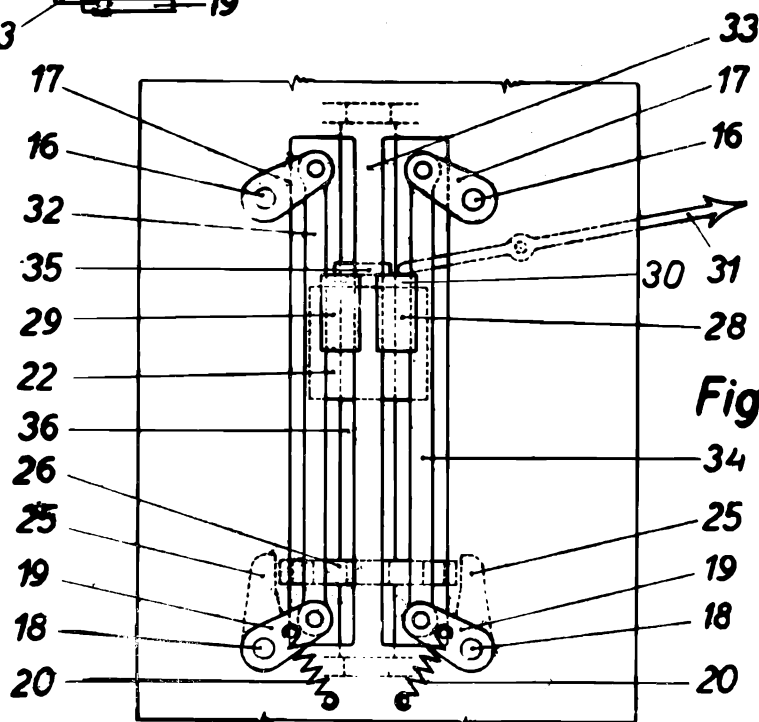

Fig. 3.